

Maksa ar pefsuhtišānu
par pakti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa bez pefsuhtišā-
nas Rīgā:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mēnešā 30 "

Mahj. w. teel isdohis fest-
deenam no p. 10 sahloht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafchneeks un apghadatajs.

Mahjas weefis isnaht ween reis pa nedetu.

Maksa
par fludinafchanu:
par weenas fleijas fmalu
rakstu (Betil)- rindu, jeb
to weetu, to tahda rinda
eenem, maksa 10 kap.

Redakcija un ekspedizija
Rīgā,

Ernst Plates bilshu- un
grammatu- drufatarā pee
Pehtera basnijas.

N° 16.

Sestdeenā 21. Aprili.

1879.

Rahditaiss.

Saunafahs finas. Telegrafa finas.

Cekshemes finas. Politikas pahrsfats. No Rigas, no Kohnfes, no Gohstnu meesta, no Wilandes, no Zelgawas, no Leepajas, no Kehwelles, no Peterburgas, no Lugu aprinka, no Pinu-femes, no Plestawas, no Mastawas, no Pultawas, no Kijewas, no Dofjas, no Pohstu femes, no Tshernigowas.

Ahrfemes finas. No Austrijas, no Bihnes, no Parishes, no Serbijas, no Kumentijas, no Bulgarijas, no Spanijas, no Klaipehdas, no Bairijas, no Egiptes, no Deenwidus-Amerikas.

Wezi eeradumi. Weenlahrefchs lihdsellis pret mehri pee ragu-lohpeem. Ja buhtu. Gewehrojami notikum. Sishi notikumi is Rigas. Turgus finas. Naudas-papihru zena.

Peelikumā: Ustiziga mihlestiba. Graudi un seedi.

Saunafahs finas.

No Rigas. Pagahjufchā nedelā bija pastahwigi drehgus un wefhs laiks. — Schinis deenās ir us Rigu atbrauzis A. Neuwald lungs is Londres ar sawu museumu, kas drihsumā tiks atwehrtis tanī ehkā preti Wehrmana dahrsam blakus zir-kum. — Miltdeen buhs leelahs gilbes namā islohsfchana, kuru isrihko Gumprawu beedriba, par labu palihdsibas-lahdei un beedribas skohlahm.

— Wezu leetu krahjumi fahk wairotees.

No Pernawas. Rā no tureenās teel sinohts, tad drihsumā Pernawas ohits buhs no ledus tihrs.

No Aisputes. Rā no tureenās teel sinohts, tad rahtes-fungs Wiedners tagad palizis par birgermeisteru un fudmalu-meisters Neimans palizis par rahtes-fungu.

No Peterburgas. Schogad tiks Peterburgā notureta sirgu-istahde. Rahda Peterburgas awise lohiti sehchlojahs, ka Baltija pee fchihis istahdes maf peedahjufchis.

— Rā „Golos“ sino, tad Wendenski-progimnastijas skohleni, puikas no 10 lihds 12 gadeem, isgahjufchu fest-deenu us mahjahm eedami, eegahjufchi lahda basnizā un luh-gufchi tureenās preesteri Tolmatschewu, lai Deewu luhdohht, ka Winsch mihlotu Semestehwu no nahwes-breesmahm is-glahbis. Sehni ari zelds nometufchees un firfnigi sawus pahrtarus flaitijufchi, bes ka winus lahds buhtu usajzinajis.

— Rā „Waldbas wehstnesis“ sino, tad tai 16tā un 17tā Aprili bijis Drenburgā leels uguns-grehks, kas breef-migu flahdi padarijis. Dauds zilweku palikufchi bes pajunta un bes maifes. Cekshleetu-ministeris nosuhitijis tuhliit 10,000 rubulu preefch isdalifchanas starp truhktumu-zeefdameem.

— Rā „Wald. Wehstn.“ sino, tad Keisara Majestete wehlejufe, lai wiseem dselszjela-deenastneekem issakohht Keisarisku pateizibu, kuri pee saldatu un flimneeku un cewainotu wefchanas pa dselszjelu dalibu nehmuufchi.

No Mastawas. Rā „Golos“ sino, tad no Keisara Majestetes Paschas pils tizis us Mastawu aissuhthits ihstems stahterahits Swetschins.

No Lambowas teel sinohts, ka tur ne-efohht deefgan skohstu, tā ka daschi skohleni newar tiks usnemti.

Telegrafa finas.

No Dinaburgas tai 18tā Aprili. Pa Daugawu gar Dinaburgu gahja garam: Iwana Schwedowa 2 struhgas ar ausahm, ar linu un kanepju-fekhlahm un ar feenu; Iwana Golosowa 1 struhga ar kanepjahm, pakulahm, ausahm un meefcheem; Iwana Mutchina 1 struhga ar ausahm un pakulahm, un Jewdokima Mutchina 2 struhgas ar ausahm, ar linu- un kanepju-fekhlahm, ar lineem, pakulahm un feenu. Germania Blumberga 1 struhga is Witebskas. Schi struhga lahbeta ar ausahm un linu-fekhlahm.

No Peterburgas tai 19tā Aprili. Keisariska Augstiba leelstirks Nikolais Nikolajewitschs tas wezakais aibrauzis tai 18tā Aprili us Boroneschas guberniju.

— Rā no Drenburgas teel Peterburgas awisehm sinohts, tad Drenburgā fastahjufchis ihpafcha palihdsibas-komiteja preefch nodegufcheem. Uguns Drenburgā isjehlfufchis zaur ne-usmanibu. Balsts-rentejas ehlas naw aistiktas. Krohna sumas naw apstahdetas; pawisam Drenburgā nodegufchi 949 nami, 2 basnijas, 1 moscheja, 4 dsirnawas, 292 bohdes un dauds zitas ehlas.

— Bilsmesteris Adlerbergs is Liwadijas telegraferejis cekshleetu ministeram geheimrahtam Makowam: „Ta fina no Drenburgas uguns-grehka Keisara Majestetei padarija leelas firdsfahpes. Keisara Majestete pawehlejufe, 10,000 rubl. is sawas kafes aissuhthit. Us Mastawu esmu ari 10,000 rubl. preefch teem zaur uhdens-breesmahm apstahdeteem zilwekeem fuhthijs un 5000 rubl. preefch nabageem wispahri.

No Bihnes tai 18tā Aprili. Grafs Schwalows ir aibrauzis us Londoni. Grafs Ignatjews teel tai 18tā Aprili fagauidhits is Italijas. Nowikows tai 17tā Aprili, ka Kreewijas Keisara dsimfchanas deenā, dewa leelas weefibas.

Ceļšjemes jinas.

Politikas pahrskats. Par tagadeju politiku runajot wifpirms japeemin, ka prinzis Battenbergs sem ta wahrda Mel-fanders I. ir iswehlehts par Bulgarijas waldneeku. (Schi fina atnahlufe pa telegrafu). Tā tad nu Bulgari dabujufchi fawu waldneeku un fahks tagad uf fawu rohku fawus walstjehus staigaht (skatees to finu no Bulgarijas). Mehs no fawas puses Bulgarijai wifu labu nowehlam. Afinis deesgan Bulgaru labad ir isleetas.

No Bulgarijas dohsimees uf Italiju. Nahdabs, ka Garibaldi'am usnahzis wezums, warbuht par sismi, ka wairs ilgi nedsihwohs. Lihds schim winsch bija Italijas tautas aistahwetajs un weenotajs un winam ari ir fawi nopelni Italijas weenoschanas deht, tadeht winsch ari no Italijas lehnina tilka gohdahts un no Italijas tautas zeenihts; bet tagad wezais Garibaldi's usmetees demokrateem un sozialisteem par wadoni, kuri tatschu ihsti iraid Italijas walstj- un waldneekapretineeki. To wezais Garibaldi's nemas neleekahs sinoht, zil kauneem zenteeneem winsch padewees. Sinams, Garibaldi's neto ne-isdarihs zaur fawu ahstischanohs, bet noschelojama ta leeta tatschu ir, ka tahds wezs tauteetis, kahds Garibaldi's ir, uf fawahm wezuma deenahm padohdabs nelabeem zenteeneem. Warbuht winu atpestihhs nahwe, eekam winsch to buhs warejis isdariht. — Reif no Italijas runajot ari peelitfim klacht, ka atkal stipri Pehtera-grafchi tohp krahti, lai fwehtam tehnam pahwestam ta mihta naudina ne-iseetu. Tā par peemehru weena awischi redakzija Bairija ir fakrahjufe wairaf kā 62,000 mahru Pehtera-grafchu (pehz tagadejas naudaszenas buhs kahdi 30,000 rubuli fudr.).

Par Wahzijas politiku runajot mums jafaka, ka ta wehl puhlejabs ar fawu tules-preekschlikumu. Kad schi leeta buhs beigta, tad ari faweem lastitajeem plaschakas sinas pasneegsim.

Belgijas lehninsch rakstijis pahwestam wehtuli, kura winsch issaka, ka katolu mahzitaji par daudj eemafotees skohlas leetas, zaur ko daschadas fadurschanahs ar laudim un waldibu noteekohht. Tahdeem preestereem ari wifur wajaga fawu degunu bahst eekschā, ka to Belgija redsam.

Uf Egipsti simejotees ir Franzija un Anglija weenojufchabs un jaw sultanam schini leeta rakstu laidufchās. — Anglijas un Franzijas waldibahm ir fawās walstis deesgan leela galwas-grohsifchana; ihpafchi Anglijas waldibai tagad plahni eet, ka lastitaji to jaw fina.

Par Tschili un Boliwiju jaw runajam ihpafchā sinojumā. Tikdaudj waram no ahsemju politikas pastahstihht.

No Nigas. Widsemes muischneeki laidufchi Keifara Majestetei laimas-wehlefchanas rakstu, kurfch Waldibas Wehstnefi nodrukahs.

— Kā jaw sinojam, tad resideeredams landrahis un Nigas un Bernawas pilsofhtas galwas zaur telegramu kuhgufchi Widsemes gubernatoru, lai winsch eekschleetu ministeram issakoht tahs laimas-wehlefchanas no Widsemes muischneekleem un no Nigas un Bernawas eedsihwotajeem, un lai eekschleetu ministeris schihs wehlefchanas Keifara Majestetei pee lahjahm noleekohht. Tagad Keifara Majestete issazijufe Widsemes muischneezibai un Nigas un Bernawas eedsihwotajeem fawu pateizibu.

Dsimfchanas deena. Scho ohtu deenu bija muhsu augsta Keifara un Semestehwa dsimfchanas deena. Ir augsta

preeka un ihstas pateizibas fajufchana pret Deenu, ar kuru wifileelas Kreewijas ustizamee pawalstneeki scho deenu awfweizinaja, kura muhsu augstais Semestehws preeksch 61 gada scho pasauli pirmo reisi eeraudsija. Winsch bija uf tam aizinahts, lai Wina augstais wahrds tiktu wehsture eerakstihhs kā tahds, kas wifu zilweku un fawas tautas labdaris bijis, kas par leelu reformatori (pahrgrohsitaju), par uswardamu kara-kingu, par ihstu faweenotaju parahdijees, kas faweem pawalstneekleem iraid gudris un lehnaprahstigs, labakais un brangakais waldneeks. Kad ari ziteem gadeem ar leelu preeku muhsu Semestehwa dsimfchanas deena tilka fwehtita, tad wehl ar leelaku preeku schi dsimfchanas deena tilka scho gadu fwineta, kur muhsu augstais un no wifseem mihletais Semestehws zaur Deewa augstu schelastibu no nahwes breefmahm tilka pasargahs. Muhsu augstais Semestehws scho dsimfchanas deenu fwehtija klufumā un ue wis Peterburgā. Lai daudj dsimfchanas deenu Deews peeschkir muhsu wifai mihtotam Semestehwam un augstam Keisaram!

— Titulehr-rahts Jwans Koshlig ir uf Wilnu pahrzelta kol.-sekretehra Marischewa weeta eezelts par zensoru pee Widsemes gubernas pastes-lantora.

Nigas peena-cerikte. Gewehrodami, ka peens ne it reifas uf Nigas tirgu teek labs eewests — to eewehrodami daschi eetaisija, schim gadam fahloht, peena cerikti, lai waretu labu peenu eegahdaht. Preeksch schihs peena-ceriktes jeb mohderefchanas tiks schini mhenefi, tai 25tā Aprili, eegahdati rati, ij kureem pahrdohs peenu, tihru, un nemaitatu peenu.

Pret tschigann apfahrt-klajofchann, kā „Новое Время“ sino, tilfchoht isdohts ihpafchs litums, pehz kura ari pagasti tapfchoht sohnditi, kas schahdu apfahrt-klajofchannu fawās rohbeschahs tschiganeem atlanj.

Gada-tirgus. Daschi gada-tirgi, kas fenat bija lohthi apmekleti, wehl teek tureti, un daschās weetas, kur waretu it brangi tirgus notureht, neteek wini notureti. Scho buhschannu wehmufe pahrspreest un pahrrunahht kahda Peterburgas awise. Wina ari sino, ka tilfchoht eezelta ihpafcha komisija, kas scho leetu pahrspreedischoht, un tā tad gan ar laiku dabuim jaunus tirgus daschās weetas.

No Koshneses teek mums sinohts, ka winā peektdeena 13. Aprili gandrihs zauru deenu bijis bahrgs pehrlons ar stipru leetu. Nahburgu Wiskal muischā bijusi uf trihs lahgeem krusa, katru reif leelaka palikdama. Ap pulksten 5 birusi krusa kartupelu leelumā, tā ka wifa seme itin balta palikusi un daudj lohqus isfisu. Par leelaku nelaimi ne-efohht nekas dsindehts. — Ap wakaru ari muhs Nigā apmekleja pehrlona debefs.

No Gohstianu meesta. Winā numurā mehs sinojam, ka tureenes kristigee fantinojufchees uf schihdeem, ka tee, kā bij ispanis, gribejufchi uf leeldeenahm kahdu kristigu meiteni nofant. Tagad schi leeta ir isklauschinata un par to protokole fastahdita. Pehz schihs protokoles kas atgadijeens ir schahds: Dhtrā leeldeena semneeku meita M. Br., ij Stufmanu Jaunsemu mahjahm, ap pusdeenas laiku eegahja schihda Berka Segala bohde, (Gohstinds) un tur nosaga diwi kristal-glahses. Segals sahdsibu tuhliit pamanija un glahies nonchma. Meita, atstahdama bohde lakatu un wehl kahdu drehbi, asgahja pa pakal-durwim prohjam. Pa tam pee bohdes bij falastjufchees semneeki un fahka kleeht, ka schihdi meitu nokahwufchi, lai teem buhtu afinis preeksch mizehm (leeldeenu-

maises). Kad polizejas cērehdnis to isdsirda, winsch eegahja bohde; bet tur neko fewiscku ne-atrada. Utstahths drehbes winsch panehma lihds. — Ka meita teefcham dsihwa, tas redsams no tam, ka wina 29. Merzi pate bij atnahkusi pee polizejas cērehdna pehz fawahm drehbehm, isteikdama, ka fchi ir tagad wehl turpat Jaunsemjōs peemihstoht. — Kā redsam, tad wehl arweenu weza pasaka naw aismirsta, ka schihdeem preeckch leeldeenu mazehm wajagohht kristigo asinis.

No Wilandes. Beidsamā laikā tahds leetus tur salijis un upites uspluhdinajis, ka Wilandes pilssehtina kā salā eeflehgta. To nedetu pehz leeldeenahm daschi skohlas behni ar uhdens breesmahm kaudamees tikai warejuschi us skohlu atbraukt. Bastam, kas no Tehrpatas nahjis us Wilandi, esoht trihs sirgi noslihtusch.

No Telgawās. Tas nakts waktneeks, kas Swehtas miischas-eelā bija nostellehts, tai 6tā Aprili wakarā pamanija, pirmo reisu apfahrt eedams, ka Gotlibas namā apafschas tahschas dsihwofli, kur kahda Pohlu familija dsihwo, bija durwis walā; ari kahda lohga-ruhte bija isfista. Kad winsch neweena zilweka ne-atrada, tad winsch polizejai tuhlin to darija smamu. Polizeja tuhliit nehma scho leetu ismekleht; wisupirms wina atrada, ka 69 gadus weza aptekfne (auswerterene) wahrdā Helene Kowalewski, bija palahrta. Kowalewski bija no Schagareem, un bija pee sawas meitas Telgawā dsihwojusi, ar kuru wina nesen fanahza dumpi un tadeht no winas atschkihrahs. Wezenes dehls nesen pahrnahza mahjās. Polizeja tahtak ismekledama atrada, ka dehls bija pats sawu mahiti palahrts. Warbuht wehl notiks tahtakas ismekleschanas no polizejas pufes.

No Leepajas. Isgahjuschu nedetu atbrauzā ar damstugi no Antwerpenes weena data no teem menoniteem, kuri preeckch diweem gadeem is Deenwidus-Kreewijas gubernahm us Brasiliju aizsejoja. Menonitu tiziba leeds wineem aktiwā karedeenastā stahtees un pee wispahriga deenasta eewefchanas Kreewijā teem ari wajjadseja nodohdeem tapt, jeb deenastā stahtees; tadeht tee nospreeda, aizsehoht. Kreewijas waldbiba gribeja wineem atweeglinaschanu dariht un sohlijahs tohs aktiwā deenastā nenemt, bet wineem cerahdiht weetas flimnizās u. z., un zehla teem tohs daschadus peedsihwojumus preeckchā, kahdus winu tizibas-beedri is zitahm walstim Brasiliajā jaw peedsihwojuschi. Bet tas wis neko nelihdseja; wini pahrdewa sawus brangus ihpafschumis un aigahja. Tagad nu tee paschi greeschahs nabadsiba un truhkumā, lupatās gehrbuschees atpakal, bagati ar behdigeem peedsihwojumeem un peekrahpuschees. Weena data no scheem nelaimigajiem ir pa zitu zetu pahr rohbeschu nahkusch; us Leepaju atnahza lihds 150 personas, wisuwairaf feewas un behni, lohiti behdigā buhschanā. Behz diwu deenu uftureschanahs Leepajā, tee dewahs atkal zeta us deenwidus gubernahm, us sawu fenako dsimteni. Behz winu atnahkchanas scheitan tapa tee us pawiljonu nowesti, tur eekohrteleti un pazeenati. Schis atgadijeens war daudseem par mahzibu dereht, kuri zere zitur, tahtā sweschumā, labaku dsihwi atrast; kas strahda un zenschahs, tas atrohd arween sawu pahritu un to dauds weeglaki eerastā pasihstamā dsimtenē, neta tahtā sweschumā. Menoniti ir fenak, pa leelakai datai is Wahzijas Kreewijā eenahkusch, un ir kā strahdigi un gohdigi zilweki parahdijufchees, zaur lam tee drihs par turigem lautineem tapa. Bes tam wehl tee no waldbi-

bas bij daschas brihwestibas dabujusch, kas ari winu labklahschanohs wezinaja. (L. P.)

No Nehwales. Kā tureenās awise („Rev. Ztg.“) sino, tad schinis deenas is Nehwales zetuma ismufuschas diwas zee-tumneezes. Mineta awise raksta tā:

Tai nakti us 12to Aprili diwas zee-tumneezes raudsija is Nehwales pils-zetuma ismukt, un prohti zaur to, ka winas atejamas weetas (Privet) lohga trelinus eepreeckchu pahrwihlejuschas, un tā tad ismufuschas. Ta wezala no abahm zee-tumneezehm bija papreeckchu zaur lohgu islihduse, bes kahda trohkschna ahru fasneeguse un sawu zetu nehmuise us to pusi, kur atrohnahs ewangelists-nams; turpreti ta jaunaka zaur sawu nokahpschanu fazehla druszin trohksni, tā ka waktneeks tika zaur to usmanigs, bet pirmā azumirkli nepamanija wis to jaunako zee-tumneezi, bet to wezako, kas jaw labu gabalu bija aisbehguse. Kad waktneeks wairaf reisu bija fauzis lai atbildohht, un fchi nebij atbildejusi, tad winsch schahwa, un riktigi noschahwa. Wina bija kahdus 75 sohltus aisbehguse. Pa to starpu bija ta jaunaka pamufuse. Wezakahs lihds tika tuhliit nodohhts teefas-ahrstes sinā.

— Kā „Rev. Ztg.“ sino, tad Nehwelē esoht preeckch pahra nedelahm it sawada deriba notikusi. Kahds miischas-ihpafschneeks bija ar kahdu tureenās kaufmani derejis, ka winsch ar saweem 3 sirgeem no ihstas Igaunu fugas no Nehweles lihds Tarni krohgām (kahdas 20 werstes no Nehweles) 70 minutu laikā nobrauksoht. Sirgi ir, kā jaw minehts, no ihstas Igaunu fugas, leelakai 1 arschinu 11 werfchofu augstis, kamehr risschotajs tikai 1 arsch. 10 werfch. mehro. Muischneeks winneja deribu, jo winsch mineto zeta gabalu (prohti 20 werstes) nobrauzā 66½ minutu laikā, kaut gan zeti bija gaušcham flikti un gandrihs kahda werste til sohsteem bija jabrauz. Tani krohgā nobrauzohht faprohams bija abi fahnu-sirgi putās, bet dihsoteles-sirgam bija wehl gluschi wefelas plauschnas. No scha redsams, zil isturigi ir Igaunu fugas sirgi, un ka wehlejamā buhtu, ka laulšaimneeki wehribu us tam greeštu, ihstohs Igaunu fugas sirgus eegahdatees.

No Peterburgas. Finanzministeris eefneedsis preeckchlikumu walsts-padohmei, lai tulli par alus pa-augstinajoht. Walsts-padohme esoht scho preeckchlikumu peenehmuse. Schis jaunais nosazijums nahksoht no 1ma Juli fahsoht schini gadā spehktā. Scho sinu esam nehmušchi is „Golosā.“

— Kā „Golos“ sino, tad eefschleetu ministerija pee gubernatoreem laiduse to rakstu, lai winai eesuhthohht skaidras sinas par tahdeem fabrikiem un tahdahm amatu-eriktehm, kas wispahrigai wefeliba esoht skahdigas. Kad schis sinas buhs ministerijai eesuhhtitas, un medizinal-nodala tahs buhs pahrspreeduse, tad tiks nosazijumi fastahditi un isfludinati, kas schahdeem fabrikiem un schahdahm eriktehm buhs ja-eewehro.

— Medizinal-departemente nodohmajuse, kā „Golosam“ teek sinohts, drihsumā isdoht medizinas laika-rakstu. Schini laika-rakstā tikschoht eewehrotas sehrgas un leelakas flimbas, tiklab eefsch leelakahm pilssehtahm, kā ari eefsch Baltijas un Pohlijas.

— Holandeeschu reformeeretu draudse Peterburgā dahwinajuse 1000 rubl. preeckch nabageem, tapehz ka muhsu augstais Semestehws laimigi no nahwes breesmahm isglahbees.

— Kā „Molwa“ sino, tad ir deht jaunteem nosazijumeem par mahju-kalpeem fastahdijufchis mahju-kalpu un nakts-waktneeku fabeedriba jeb artels. Arteli us-

nemfchoht tilai tahdus laudis, kas wehl netad naw kriminal teefas ismellefchanâ stahwejufchi. Pee cestahfchanahs arteli ir ja-eemakfa sinama drohfschibas-nauda. Ufraudsibu par artela lohzeekem wadihs wezakee un desmitueeki, kuras artela lohzeekli iswehl paschi is fawa widus. Par skahdi, kas namu ihpaschneekem un ihreneekem zaur artelu lohzeekem noteek, atbild artels ar wisu fawu kapitalu.

No Lugu aprinka. Peterb. gubernâ, mums sino: Sneegs pee mums pehrnaja gadâ uskrita 28tâ Oktoberi. Wisleela-lais aukstums sneedsa retahm reisahm lihds 12 grahdeem. Brangs kamanu zefsch pastahweja schogad lihds 6. Aprili. Us reis atmetahs filts, ta ka sneegs weenâ nedekâ nokufa, un 14tâ un 15tâ Aprili mehrens lectus ar stipru pehrkonu wisu seemas aukstumu isfribzinaja. — Rudsi, kuri rudeni mihsstâ nefafaluscha semê sem sneega deka apguhlahs, ir wisas weetas weseli un pawafara sakumâ gresnojahs. Pa grawahm silbaltas pukites un pa mihsstahm weetahm saka jahle re-dsama.

No Pinu-semes. Preeksch ihfa laika nomira tureenâs bi-juscha gubernatora atraitne, kura daudj naudas atstahjuse preeksch labdariga mehrka, ihpaschi par skohlahm nelaike gah-dajuse. Pawisam wina atstahjuse kahdu pufmilionu mahreku preeksch labdariga mehrka. (Pinu-semê neteek wis pehz ru-buleem bet pehz mahreem rehkinahs.)

No Plestawas. Doktoro Girgensohna laulata draudsene Wisuaugstaki dabujuse par fawu uszihhibu pee flimneeku kohp-fchanas pee Birschas flimmizas „Sarkana krusa“ ohtras schi-
ras gohda sibmi.

No Maslawas. Kâ lasitajeem jaw ir sinams, tad Mas-lawas pilsehta atrohnahs pee Maslawas upes, no kuras wina fawu wahrdu dabujuse. Isgahjufchu nedeku ihfumâ tikam sinojufchi, ka tur leeli uhdens-pluhdi usnahufchi, tagad wa-ram plafchakas sinas pasneegt. Maslawas Wahzu awise sino ta: „Das pohsts, ko uhdens-pluhdi nodarijufchi, ir leels, un Maslawâ gan neweens zilweks beidsamôs 25 lihds 30 gadôs naw dohmajis, ka Maslawas upe ta uspluhdischoht.

No Darogomilowfklas eelas lihds Danilowkam Maslawas upe tilai bija uspluhduse par weenu leelu straumi un uhdens semakas eelas apfahja eefsch Presnika, Chamownika, Zaki-manka, Pjatniza un Sperpuchowa pilsehtas datahm, ka ari eefsch Maslawas upes krafa malahm. Pagraba-dshwoflu eedshwotajeem waijadseja wisupirmeem fawus dshwoflus atstah, kas tai Stâ Aprili notika, kur uhdens nejaufchi laudim us-bruka. Behz pagraba eedshwotajeem nahza tee laudis, kas dshwo semei lihdsigi jeb apfahsch-tahschâs. Labi bija teem, kas augstakâs tahschâs wareja eetikt, zitadi wineem bija waj nu pascheem zaur aukstu uhdeni jabreen, jeb wineem bija lai-was janem palihgâ, jo ar laiwahm fahla pa eelahm braukt. Daschu reisu ari notika, ka kahda laiwa apgahsahs, bet zitas laiwâs atkal bija klah, kas nelaimigohs isglahba, un ta tad schini sinâ (zaur laiwâs apgahfchanu) neweens zilweks naw fawu dshwibu pasaudejis. Turpretim ir Darogomilowfklas graweeris Stepanows ar fawu 17 gadus wezu brahlenu no-flihufchi, un prohti us tahdu wihs: minetais brahlens bija gahjis glahbt is pagraba kahdu datu kahpostu. Kad nu winfch til abtri nepahrnahza, tad Stepanows gahja winam pakal un ari tur fawu galu dabuja; jo pagrabs bija ar da-schadahm gahschem peewilzees pilns. — Pa leelakai dalai sa-

briki eefsch Darogomilowfklas stahweja apfahsch uhdena, un stipram Makarowa namam tila weena feena atplehsta.

Tee laiweneeki ar paschu laiwahm nereti bija par daudj beskaunigi fawâ prasfchanâ, ta ka nabaga laudis gan maj ar wineem wareja braukt.

Maslawas upes leelee tiliti netika apfahdeti, lai gan kah-das deenas newareja pahr wineem braukt.

No Pultawas. Kâ „Новой Времи“ sino, tad Pultawas semkohpju beedriba nodohmajuse, schini gadâ eefsch Pultawas pilsehtas pa gada-tirgus laiku (schis gada-tirgus teek noturehts no 15tâ lihds 25tam Juli) notureht semkohpju leetu isstahdi. No daudj pufehm ir beedribai peeteikufchees, ka leetas us is-stahdi suhtischoht. — Kâ dohma, tad schi isstahde deesgan leela buhschoht.

No Rijewas. „Molwa“ sino pahr schahdu atgadijumu. Pa leeldeenahm mehds pilsehtas leelakâ plazi daschadas isluste-fchanahs notikt, kamdeht ari tur daudj kauschu fanahf. Kah-dam isdeenejufcham palkawneekam, Zwanenko Sanirlowam, ku-ram pee schi platscha namâ atrohahs, schahda islustefchanahs un trakofchana gaufschi reebahs. Winfch kahdas trihs reisas kauschu pulku usajinaja, scho plazi atstah. Kad nu itas neko nelihdseja, isfchahwa palkawneeks wairak schahweenu ar rewolweri, zaur ko diwas personas tila weegli eewainotas. Laudis, zaur schahdu schaufchanu fatrazinati, nu eelaufahs Zwanenko namâ un sadaufija tur lohkus un wisas istabas-leetas. No polizejas zeeti fanemts esohht palkawneeks zeta us tureeni zaur sadufmoto kauschu pulku deesgan iszeetis.

No Odesas. Odesas aprinki plohfotees stipri bakes. Da-schâs fahdschâs tohpoht isdeenâs lihds trihs lihki apglabati. Baku pohfeschana tur bijusi stipri palaihta.

No Pohlu semes. Kâ lasitajeem sinams, tad daschi fa-briki Wahzija ir flehgti, un ta tad daschi fabrika strahdneeki palikufchi bes darba. Tagad teek sinohts, ka daschi Wahzi-jas strahdneeki nahfchoht us Pohlu semi tureenâs fabrikôs strahdaht. 800 strahdneeki is Wahzijas jaw esohht atnahlu-fchi un gaidohht wehl zitus peenahkam.

No Tschernigowas. Kreewu awise „Nowosti“ lasams schahds fawads atgadijums: Kahdâ deenâ nonahza kahdas diwas schihdeetes pee diweem suhrmaneem, kuri ihfi preeksch leeldeenahm gribeja no Tschernigowas us Homeli braukt, un tohs luhdsa, winas zeta lihds nemt. Fuhrmani bija ar to meerâ, bet prasija schihdeetehm, lai wineem kohlas-naudu doh-dohht. Naudas weeta schihdeetes eedewa tam weenam suhrma-nam kahdu paku un tad aifgahja, apfohlidamahs preeksch aif-braufschanas laikus eerastees. Ibraufschanas laiks peenahza, bet schihdeetes wehl nebij eeradufchahs. Ubi suhrmani ar ne-pazeetibu gaidija us winahm. Us zitu zetotaju wehleschanohs wini aifbrauza bes schihdeetehm. Labu gabalu aif pilsehtas tikufchi, wineem eenahza prahtâ, ka schihdeetes bija kishlam wineem kahdu paku atstahjufchâs. Wini paku attaisija un tur par ne maseem brihnumeem atrada — masa behrnina lihki. Wini peefehja paku wahgu pakalâ un brauza atpakal us Tschernigowu, lai waretu polizejai par scho leetu sinu doht. Pilsehtâ brauzohht pamanija kahds saglis paku wahgu pakalâ, kura, ka winam likahs, netika no suhrmaneem usfraudsita; winfch itin manigi paku nogreesa un ar to it laimigi nepa-manihis aismuka. Mahja pahrnahjis tas it kahrigi attaisija paku, zeredams tani kahdas mantas atrast. Pakâ winfch us-gahja par leeleeem brihnumeem behrnina lihki. Winfch gribeja

ſchahdu nelahga laupijumu kur ahrpuſ pilsſehtaſ nomeſt. Turp eedamſ ſagliſ pamanija kaħduſ wahguſ kaħdaſ bohdeſ durwju preekſchâ ſtahwam, kurôſ atradaħſ kaſchoħſ. Sa- gliſ eegahja bohde un tur redſeja kaħdu preeſteri, kurſch da- ſchadaſ prezeſ eepirka. Ahtri apdoħmajeeſ ſagliſ nahza iſ bohdeſ, ſazija kutfcherim, ka efoħt ſchiħſ bohdeſ puifſiſ un ka pakâ atroħdoteeſ no preeſtera eepirkaħſ prezeſ. Scho ſazidamſ winſch nodewa kutfcherim paku ar beħrnina liħki un nehma no wahgeem kaſchoħu, kuru, ka winſch ſazija, griboħt preeſteram noneſt. Preeſteriſ, pee ſaweem wahgeem nonahziſ, nebija ne maſumu iſbriħnojeeſ, kaħ ſawa kaſchoħa weetâ at- rada paku ar beħrna liħki. Polizejai efoħt iſdeweeweeſ, tiħlab ſchiħdeeteſ ka ari ſagli roħlâ dabuħt.

Ahrſemeſ ſinaſ.

No Auſtrijaſ. Auſtrijaſ Keiſarſ ſweħtija ſchiniſ deenâſ ſawas ſudraba kaħſaſ. Uſ ſcho ſweħtku deenu winam wi- ſadaſ goħdaparahaħdiſchanaſ notika, kaſ ſkaidri peerahdija, ar kaħdu miħleſtibu Auſtreeſchi ſawam Keiſara-paħrim peekeħaħſ. Auſtreeſchu awiſeſ gandriħſ iſ pilditaſ tiħai ar ſcho ſweħtku aprakſtu.

No Wiħneſ. Ka no tureenaſ teeħ ſinoħtſ, tad blaħuſ Kei- ſara-paħra ſudraba kaħſahm, paħr kurahm tai ſinojumâ no Auſtrijaſ runajam, teeħ par ſwarigu atgadijumu eeraudſiħtſ, ka graſſ ſchuwalowſ Wiħnâ uſturaħſ. Daſchi politikaſ pra- teji ſaka, ka graſſ ſchuwalowſ griboħt Auſtriju peedabuħt uſ tam, ka ta Turzija i aifleeħtu pee Balkana zeta-weetaħm ſawuſ kara-puħkuſ noſtaħdiħt. Ta ſpreeſch daſchi politikaſ prateji; bet waj wini taiſnibu runajuſchi, kaſ iſ zita leeta. Eilħdaudſ tiħ ſina, ka ſchuwalowſ no waldbibaſ puſeſ ar leelu goħdu tiħiſ ſanemteſ.

No Pariħſeſ. Zaur Franziijaſ preſidentu mainiſchanoħſ ta ſakoħt Franziijaſ republika naw pee atſwara nahkuſe, pee kam ſinaſ maſaħ preſidenti paſchi tee wainigeħ, bet walſtſ buħſchanaſ iſ taħdaſ palikuſchaſ Franziijaſ republika tagad ſaħl greeteſteeſ wairak uſ radikalu partiijaſ puſi. Kaħ ſchi partiija dabuħn wireroħku, tad daſchadaſ paħrgroħſibaſ gai- damaſ, kaſ republikaſ waldbiba i gan wiſai par labu nenahkſ. Tagadejai Franziijaſ waldbiba i wajaga uſ tam luħkoteeſ, ka wina dabuħn wireroħku zaur mehreneem republikaſneeſcheem. Zaur to waldbiba neſtiprinaſeeſ, ka wina ſchai jeb tai parti- jai kaħdu labumu dara, kaħ wina waldbiſchanaſ-groħſchuſ no- doħſ mehrene un praħtigu zilweku roħkâſ.

No Serbijaſ. Winu reiſu ſinojam, ka Turku pawalſtneeħi eebruħuſchi Serbija, bet wini driħſ tiħa no Serbeeſcheem ſa- kanti un aiħdiħti proħjam. ſchi ſina bija par telegraſu atnahkuſe; tagad waram weħl ſchahdu ſinu paſneeħt: Turku pawalſtneeħi (Arnauti) eebruħdami Serbija, bija daſcheem Ser- beeſchu ſemneeħeem ſaħluſchi mahjaſ un ſeena ſchkuħnuſ no- dedſinaħt un loħpuſ laupihħt; bet kaſ wineem laħga ne-iſde- dewaħſ wiſ, jo triħſ Serbu bataloni bija klaħt, kaſ winuſ ſakaħwa un aiħdiħna. Serbu bataloni wineem atnehmuſchi ſlintaſ un daudſ piſtolu, duntſchu un patronu. Serbijaſ waldbneeħſ liħiſ padarito ſklaħdi notakſereħt, un tad pageħre- jiſ no Turzijaſ waldbibaſ atliħdiſinaſchana. Uſ wiſadu wiħſi laudis taſſchu kaħdu atliħdiſinaſchana dabuħſ. Behz taiſni- baſ Turzija i gan peenahkâħſ maħſaħt, jo winaſ pawalſtneeħi to iſ nodarijuſchi, bet Turzija i eet ar to maħſaħchana qruħti.

No Rumeniijaſ. Geħſch Rumeniijaſ, ka laſitajeem ſinaſ, ſchiħdi gribeja taħdaſ paſchaſ teeſibaſ eeguħt, kaħdaſ iſ zi- teem Rumeneeſcheem, un tadeħt daſchadi ſtriħdi ſazeħlaħſ, jo ziti ſchiħduſ aiħſtaħweja, ziti wineem uſbruħa. Tagad waram weħl ſchahdaſ ſinaſ paſneeħt. Franziijaſ waldbiba iſ lauduſe ſtingru rakſtu pee Rumeniijaſ waldbibaſ, kura wina to atgaħ- dina, lai taſſchu reiſ ſawu ſchiħdu leetu wedoħt galâ. Ru- meniijaſ waldbiba i ſchiħſ rakſtſ nemaſ naw pa praħtam, kurſch winai negaidoħt peenahziſ. Franziijaſ aħrleetu miniſteriſ rak- ſtiħiſ Bratianaħ, lai winſch iħſumâ rakſtoħt uſ Franziju, uſ kaħdu wiħſi Rumeniijaſ waldbiba nodohmajuſe ar ſchiħdeem da- riħt, ta ka Franziija to dabutu ſinaħt. Rumeniijaſ waldbiba ſchahdu peepraħſijumu ſchim briħſcham newaroħt iſpildiħt, ta- peħz ka ſchiħdu leeta weħl ne-efoħt pilnigi no tautâſ ſapul- zeſ aſſpreeſta. Pariħſe ſinaſ gaida uſ atbiħdi no Rumeni- jiaſ puſeſ.

No Bulgariijaſ. No wiſahm ziltim, kaſ uſ Balkanaſ puſ- ſalaſ (Eiropaſ Turzijaſ) dſiħwo, iſ ta leelaka zilſ Bulgaru tauta. Bulgari ſneeħſaħſ liħdi kaħdeem ſeſcheem milioneem, wini dſiħwo ſchini puſe un winâ puſe Balkana kalneem; riħta puſe wini noſchkuħruſcheeſ iħpaſchôſ zemôſ, kaſ gan- driħſ liħdi Konſtantinopelei ſneeħſaħſ; wakara puſe, biħuſchâ Maķedonijaſ walſti, gandriħſ diwaſ treſchdaſaſ eedſiħwotaji paſtaħw iſ kriſtigeem, kaſ bulgariſki runa. Turki un Greeki ſinaja ſcho ſtiħro, paħeħtigo un leħno tautu politikaſkaſ leetaſ ſawâ warâ tureħt. Bulgari pa leelakai daħai paħrteeħ no loħpu aiħdiſinaſchanaſ un ſemloħpiibaſ. Tautiſki zenteeni pee Bulgareem paħroħdiħaħſ ap to laiku, kaħ Krimaſ kari bija, un wiſupiriſ wina tautiſkeħ zenteeni paſtaħweja eeħſch tam, ka wini ſaħla ſawu walodu loħpt. Tagad zaur Kreewijaſ uſwareſchanaħm un zaur Berlineſ nolihgumu Bulgari iſ pa leelakai daħai palikuſchi paſtaħwiga tauta, lai gan winâſ waldbineeħu aſtiħpina waħrda peħz Turzija. Bulgari ta ſa- koħt iſ tagad tautu ſtarpâ ſtaħjuſcheeſ; tiħai tee Bulgari, kaſ dſiħwo Bulgariijaſ deenwidôſ, iſ zaur Berlineſ nolihgumu no Bulgariijaſ ſchkuħti un pa daħai ſchim briħſcham zitu warai nodohi, bet iħſti weħl newar ſinaħt, kaſ galâ notikſ, jo Ei- ropâſ leelwalſtiſ, ſiħmejoteeſ uſ ſcheem, naw weħl pilnig weenojuſchahaſ. Ta Bulgari, kaſ no Turzijaſ waldbibaſ ta ſakoħt atſwabinaħti un ſawâ ſtarpâ weenoti, driħſ dabuħſ ſa- wu waldbneeħu, kam weglaka waldbiſchana buħſ neħa Serbijaſ un Rumeniijaſ waldbneeħam, jo Bulgarija weħl naw taħdaſ politikaſkaſ partiijaſ zehluſchahaſ, kaħdaſ iſ Rumeniija un Ser- bija. Bulgariijaſ waldbneeħſ wareħſ iſ meerigi ſtraħdaħt pee ſawa uſnema atliħſtiħibaſ darba. Par teem Bulgareem, kaſ atroħnaħſ Riħta-Rumeliija, runajoħt jaſaka, ka wini tiħ gaida uſ iſdewigu briħdi, kur wini wareħſ uſ nemeeru pret Turziju ſazelteeſ un ar ſaweem zilſ-brahleem tagadeja Bulgarija ſa- weenoteeſ. Ta ar laiku waram zereħt, ka wiſi Bulgari at- ſwabinaſeeſ no Turkeem un tad atliħſtiſeeſ pilnigâ zilweku kaħtâ, un kaſ wiſu to iſ dariħiſ? kaſ to ſelta graudu preekſch wiſa ta iſ ſehjiſ? uſ tam ja-atbiħd weħſturi, un wina atbiħ- deħſ: Kreewija to wiſu iſ dariħuſe un winâſ angſtaſ waldb- neeħſ to galâ wediſ.

No Spanijaſ. Jaw labſ laiħinſch pagahjiſ, kur nelah- daſ plaſchaſ ſinaſ ne-efam no Spanijaſ paſneeħuſchi, un ari ſcho reiſi tiħai iħſumâ ſinoſim. Spanija tagad bija ĸortu jeb tautâſ-weetneeħu weħleſchana. ſchi weħleſchana iſ tagad paħeħtga un waldbiba i par labu iſdewuſcheſ, jo kaħdi

300 no jaameewehleteem forteem ir uf waldbibas pusi, kamehr kahdi 112 buhs preti.

No Klaipehdas (Memel). Par walstis-weetneeku eezelts flawenais seldmarfchals Moltke preekfch Memeles (Klaipehdas) aprinka. Klaipehdas daschadi eedfihwotaji fuhrijufchi luhg-fchanas-rakftu pee Moltkes, lai winsch to eefneedscht walstis-fapulzei. Schini luhg-fchanas-rakfta Klaipehdneeki luhds, lai kohku-tulli atzetocht. Wini rakfta ta: „Zaur kohku-tulli tee-koht $\frac{5}{6}$ no muhsu, preekfch kohku-wefchanas eerikteteem kuzgeem, atstahdinatas bes darba; muhsu eedfihwotaji, kas pa leelakai datai no kohku-wefchanas pahrtteef, paleekoht bes maises, un ta tad Klaipehdas eedfihwotaju labklahfchana tiltu beigta.

Sawa luhg-fchanas-rakfta fcho iffazijufchi, wini beigas luhds, lai Moltke fawu swarigu wahrdu wineem par labu celeekoht.

No Bairijas. Bairijas waldbiba fawai polizejai uf dewufe, lai ta wifus tahdus ifsinocht, kas par aifdohtu naudu pahrolekas prozentes nemoht, un kas laudim leelu fshadi padarocht. Schahdi naudas-puhki teef Bairija wajati.

No Egiptes. Franzijas un Anglijas waldbibas nem deefgan fipru dalibu pee tahm leetahm, kas tagad Egipte noteekahs. Preekfch kahda laizina mehš tikam sinojufchi, ka Franzijas un Anglijas waldbibas fanahkfufchas naida kahdas masas semites deht (Afrikas turwuma); bet tagad winas fcho naidu atmetufchas un fawā starpā efoht norunajufchas, kas winahm buhtu Egiptes leeta jadara. Egiptes kedihwas (kehina weetneeks) to nemas nebija dohmajis, ka Franzija ar Angliju iflibas; tahdas dohmās winsch tikai bija pahrgrohsibas fahzis Egipte ifdariht. — War ari notikt, ka Turzijas sultans (Turku sultans tatfchu wehl arweenu ir Egiptes kedihwas kalla fungs) winu no kedihwas amata leef atzelt, un zitu tai weeta cezelt.

No Deenwidus = Amerikas. Stary Tschili un Boliwijas republikahm bija ifzefluschees ftrihdini, kas tagad pahriwehrtufchees par dumpi, ta ka karsch stary abahm walstim gaidams. Ka ahrsemes awifes fino, tad Boliwija efoht ta wainiga, ka dumpis zehlees. Jaw preekfch kahdeem gadeem bija Boliwefcheem un Tschileefcheem ftrihdiufsch rohbeschu deht; bet fchis ftrihdiufsch libdi fchim par dumpi nepahriwehrtahs, tikai tas fchini gada notika.

Wezi eeradumi.

Preekfch trihs un wairaf fntu gadu bija zitadi eeradumi neta tagad. Toreis bija uf daschadahm leetahm nahwes-fohds uslikts, tur tagad masa strahpe; turpretim daschas leetas bija tikai mas strahpetas, tur tagad leels fohds uslikts.

To mehš atrohdam, kad mehš fenafus laifus ar tagadejeem falihdsinam; bet luhkofim uf Widsemi, ihpafchi uf Rigu.

Biftaps Alberts dawa 1228ta gada brunineeku-fabeedribai ta nosauchtahs brunineeku-un femes-likumus, kas finams to laifu dohmahm bija peelihdsinati. Stary ziteem likumeem ari fchahds bija usnems, prohii: Kad weens brunineeks ohtru noft kara (brunineeku dumpi), tad winam uf weenu gadu ja-aifeef prohiam; bihstapam winam wajaga oismalfacht tahdus 13 wehrdianus un ifchetrus ohrtus (to laifu gahja 4 wehrdini uf weenu mahzianu fudraba, tas ir: weens wehrdiufsch swehra 8 lohtes fudraba. 13 wehrdianu jeb 104 lohtes fudraba bija kahdi 41 dahlderit tan laifos); tad winam wajaga ar nofta familiju iflibgt. Ja winsch fchis trihs leetas nedara, tad winsch paleef karofchana ta ir, winsch naw no fteplawibas atswabinahs, bet war tilt strahpeths. Tahlat fchis likums teef nofajihst: Ja weens

ohtram nozehr itfchki, tad jamalfa 12 lohtes fudraba jeb 6 mahri, (weens mahrs geldeja 2 lohtes fudraba). Katris zits pirfhs malfaja 1 mahru jeb 2 lohtes fudraba. Tahda pat wehrtiba bija fohbeem.

Dauds zitadi tas bija, tad kahds to nosaga. Ta par peemehru, kas weenu wehrdianu (8 lohtes fudraba) nosaga, to pakahra. Ja kahds semneeks tahdu nofta, tad winsch tifa ar nahwi fohdihst, pee rata peefstis, ja winsch nespehja ar 80 lohtem fudraba atpirktees. Pehz fchis zenas bija jamalfa par azi 40 lohtes fudraba, rohka jeb tahja to paschu malfaja (40 l. fudr.). Kas ohtram eefohda, tam wajadseja par katru fohbu, to gaka wareja redseht, malfacht 8 lohtes fudraba, jeb winam tifa par to til dauds fohbu ifstii. Kas ohtru apmelo un newar to peerahdih, tas dabuhn pehreenu.

Redjedams, ka brunineeki ne reti padara jaunkriftiohs par wehrgeem — to redjedams pahwests Honorius III. apfahwa to ar lahsteem, kas weenu jaunkriftito, ja winsch wehrgs nebija, par wehrgu padarija.

Mehš pirmit fazijam, ja kahds tahdu apmelo, tad winsch dabuhn pehreenu; bet wehlat fchi strahpe tifa ftingraka, ihpafchi tad seewa tifa apmelota. Ta par peemehru 1579. gada fahw wehl kronika rakfthts: „Kahda newahju seewa dabuja kauna-atmeni zaur Rigas pilsehtu nest un tad pilsehtas rohbeschas afstahb, tapeh; ta wina negohdam bija aprunajust Hanfa Bodekera laulatu draudfeni.“

Schahdi kauna atmeni nebija wifai leeli, ta ka winu wareja labi nest.

Kad reis par wezeem eeradumeem runajam, tad mums ari japeemin ta nosauctee „Deewa-fohdi“ jeb ordalijas, ka winus ari daschi fawja. Pee Deewa-fohdeem ari peeder duelis. Kad newareja ifschkirt, kurfch no diweem tas wainigais, tad fcheem diweem lila kantees dueli. Sinams kas fipraks un weiflaks bija, tas dabuja wirshku, waj tam taifniba bija waj ne. Deewa-fohdi ari tifa ifleetati pee ta nosauctahm burwes-fades-dfnafchanahm. Diwas burwes tifa ari Rigā fadefsinatas. 1630. gada tifa apfuhdseta kahda semneeze burwibas deht.

Apfuhdsjetaji bija fchahdi: arendators Hans Benekens (peh; wina tifa nosaucta „Benekena fala,“ lo fenaf par Flogela falu nosauza) un 5 semneeki. Stary fuhdfejumeem atradahs ari fchahda puntte: Wina bija mehginajufe, kad Benekens arendi ufnebma, ap Benekenu aplahrt apeet, lai winsch labu prahtu uf winas turetu. Wina jaw tahdus 20 gadus efoht tahda flawa fahwejufe, la ar burwibu nodarbojotes; bet fenafi arendatori winu apfargajufchi, tadeht ka wina tohs efoht apuhrufe un la no winas, ta no burwes, bihjahs. Saunam arendatoram bija miris behrns, un kahdeem semneekem bija fprahgufchi lohpi; ari ziteem semneekem gohwis efoht masaf peena dewufchas — un pee tam efoht apfuhdseta wainiga. Raimini efoht reisā ar winu fehjufchi un tatfchu efoht winai usaugufe tihra labiba, kamehr kaimineem nesahles starpā bijufchas; to wina wifu zaur fawu burwibu panahfufe. Pee winas ari atrada, kad winu zeeti fanehma, weenu lahtfcha-kepu, kural tatfchu wajadseja lo nofihmeht, u. t. pr.“

Pee pirmahs pahrlaufnafchanas ta nahaga newainiga seewina wifu leedsa, lamdeht wina bija apfuhdseta, un pee tam apdrohfschinaja, ka wina ne-efoht netahda burwe, turpretim weht ifskaidroja, ka wijs peh; dabas notizis, ta par peemehru fenalee arendatori turejufchi uf winas labu prahtu tapeh; ka wina bijufe gohdiga un ifchalla; tad uf winas lauka labaka labiba usaugufe, tad tas tadeht notizis, ka wina fawu lauku labati uslohpufe neta winas nolaidufchees kaimini. Wina it wifu ifskaidroja. Wina beigās ifteiza, ka winas apfuhdsjetaji tikai efoht kauni zilweki, kas winu pohla griboht eegahst; to wina waroht preekfch wifas pasaules peerahdih, un ja winas teefneschi nebuhtu til pat kauni un mahnu-tizigi bijufchi, tad wina pee fchis pirmahs pahrlaufnafchanas buhtu par newainigu atfihra tufufe. Pat winas wirs, ar furu wina 10 gadus bija meerigi lohpa dshwojufe, pret winu fazehlahs un teiza, ka wina efoht pateeff burwe, jo kaimini winu uf tam bija peerunajufchi.

Redjedama, ka wina par burwi teef apfihmeta, un negribedama,

Pafes

taps isdohtas tai 1. un 2. Mai šch. g. Pahdes pagasta ložjetleem, Rīgā **Widsemneca** ebraufschanaš weeta pēe brahkeem Martinfon fungeem. **Walšis** wezakais: J. Stahlman.

No Siguldas pils pagasta waldbibas tiks Rīgā dšhwodameem pagasta-ložjetleem

jaunas pafes

Rīgā Lustig ebraufschanaš weeta tai 27. un 28. Aprili šch. g. isdohtas. No plst. 11—2 pusdeenā **netiks** pafes isdohtas.

Siguldas pils pag. waldbiā, tai 6. Aprili 1879. **Pagasta** wezakais: K. Mattin. 1

Rīgā dšhwodameem **Ingeemeescheem** 27. Aprili un **Igates-, Lehdurgas-, Nades- un Widrischu** pagasta ložjetleem 28. un 30. Aprili šhini gada šcho pagastu wezatee, Rīgā Lustig'a mahjas weeta, pret ristigu aismakšu

jaunas pafes

isdohts. **Lehdurgas** pagasta-namā, 5. Aprili 1879. 1

Rohpashu pagasta beedreem

teel sinams darigts, ta tani 5. un 6. Mai šch. g. buhs pagasta wezakais Rīgā Lustig-weefnizā un **pafes** isbalis.

No Skultes

pagasta waldbichanas par sinu, ta šchejeenes pagasta ložjetleem, Rīgā Lustig weefnizā (**Kalku- un Dstrawu-eelas** stubri) gada **pasu pahrmainschana** 29. Aprili un 1. Mai šch. g. notiks. **Iweenam** pašneekam ir fawa familijas wezuma-sihme japernes.

Skulte, 12. Aprili 1879. **Pagasta** wez.: P. Melbahrd.

Sehns no semehm,

turšch wahzifst runa, teel kahdā manufaktur-bohdē mellehts pēe **S. Markuschewig**, Nr. 23. **Kalku-eelā** Deubnera namā Nr. 23.

Kengeraga linu-wehrptuwē pretim Kusnezowa fabrikim pēe Rīgas atrohd

strahdneeku familijas

pasiahwigu darbu pēe laba lohus un dšhwokla. **Klahtakas** sinas turpat. 2

Behsis

melle weenu jaunū meitu no semehm preekšč **fehla** U. Plamsch.

No Dšehwes muifchas pagasta walbes tohp zaur šcho isfludinahis, ta 3. Mai šch. gada Dšehwes-muifchas

skohlas buhwe

masatohliščanā taps isdohta. **Skohla** buhs no keegeleem buhwejama; no torga dalibneekem tiks leezibas grahmataš un šalogs pagēhēts; torga pēelihgščanāš war lateru deem pēe pagasta walbes eestatihi.

Dšehreenu bohde

ir isihrejama no 1. Juli šhini g. sem labeem no-**lihgumeem** Suworow eelā Nr. 85.

Neela laiva

preekšč dehtu weščanas teel pirk melleta. **Klahtakas** sinas **Rihschu-esara-eelā** Nr. 3, pretim **Behtera** bajnizās tapeem.

No jensures atwehēhts. Rīgā, 20. Aprili 1879.

Drehts un dabujams pēe **kilšču-** un **grahmatu-drehtetaja** un **burtu-lehjeja** Ernst **Plates**, Rīgā pēe **Behtera** bajnizās.

J. Bürgermeistera

tehrauda leetu bohde

Rīgā pēe rahtuščha uš ituhra.

Wiflabatahs speešchamašs, eelakamašs, klehts, pagrabu- un preekščlaramašs atšlehgas, mahjas-, durmu- un lohu-aplalumus, flehgu-engeš, štruhwes un federeš; naglas **wifadōš** garumōš un šhiprumōš pēedahwa lehti

J. Bürgermeister,

tehrauda-leetu bohde.

Louis Lundmann un beedra

Baltijas

dšeedataju-pagrabs

Rīgā,

Kalku-eelā blakus **J. Redlich** f. **Augl.** magasihnei

pēedahwa **wiřas** sortes **Kreewijas** un **ahrsenju** **wihnuš**, **rumu**, **konjaku**, **araku** un t. pr., par lehtahm zenahm.

Dšhwoklis

6 werstes no Rīgas, ar semi ir lehti isihrejams. **Klahtakas** sinas no pulst. 8 lihdš 10 pr. pusdeen. **Celšč-Rīgā** **Klohter-eelā** Nr. 11, par 1 trepi augščā, pa labo rohtu, blakus **riter-namam**.

Mahja

ar dahru ir pahrdohdama **Abgels-lalnā** masa **Bišču-eelā** Nr. 43. **Iapeetrijahs** pēe **saimneeta** pašča.

Mahja ar ehrbegi

un leelu gruntš gabalu ir pahrdohdama **Mafš. Ubr-Rīgā** **Palisadu-eelā** Nr. 21.

Saimneezibas weeta,

30 puhra-weetu leela, ar dšhwojamu ehtu, **wiřahm** **saimneezibas** ehtahm tuhtit dabujama pirk. **Iapee-praša** **Beerin** **řkohlā** pēe **Altonas**.

Mahja ar grunti

ir pahrdohdama pēe leela **pumpja** **Kerpneeku-eelā** Nr. 3. **Klahtakas** sinas **Riter-eelā** Nr. 15, leelašs **Aleksander-eelas** turwumā, **fehā** pēe **Skulte**.

Smehde,

ari preekšč atšlehgu-laleja deriga, ir isihrejama pēe 1. **Katrinēs** **dambja** Nr. 3. **Klahtakas** sinas turpat. 1

Nupat ta **nobriketa** un **dabujama** **awišču** **isbalamōš** weetas Rīgā:

Slawas dšeeřma

par to, ta **Deems** **muhju** **Keisarū** **laimigi** **isřlahbis**. **Mafša** 5 **lap**.

Treščdeem tai 2. Mai šch. g. tiks no **Kohšbeku-Ruzlas** **magasihnes** (**Strawpes** **drauřs**)

200 **puhri** **meešču** un

600 **auřu** **masakās** **dařās**

wairatohliščanā pahrdohhti. — **Piržejeem** **jařanaht** **Kohšbeku** **Bulas** **mahja**.

Walšis **preekščneekš** **Fr. Matišohn**.

Mescha-kohtus,

ta ohsolus, **lapanus**, **gohbas**, **ohščus**, **řawus** ar **labahm** **řahnehm** un **řaisneem** **jelmeem** **pehl**

S. Gogginger,

[**andeles-dahřneekš** **Nikolai-eelā** Nr. 41.

Diwas **dubult-řohbru** **řintes** ar **wiřeem** **pēederumeem** ir lehti **pahrdohdamaš** **Muzeneeku-eelā** Nr. 1, pa 1 **te**, **augščā** pa **labo** **rohtu**.

Langdales superfosfatu

pahrdohščana leelumā un **masumā**, sem Rīgas **politechnitas** **isnelleščanas** **řanzijas** **řantroles**, **atrohdahš** **beř** **tabš** **řungu-eelā** Nr. 16 **atrohdohščahš** **bohdes** — **řelgawas** **Ubr-Rīgā** **leelā-eelā** Nr. 22. **pretim** **řelgawas** **bahnuščha** **mantu-řpiřeekem**.

Goldschmidt un beedris,

general-agenti preekšč **Kreewijas**.

Garkana ahbolina fehklas

dabuja **preekšč** **pahrdohščanahš** un **pēedahwa** sem **appalwoščhanu** par **labu** **dihgščhanu**

S. Seelig,

Rīgā **řungu-eelā** **Windela** **namā**. 1

Rig. Latw. beedriba.

Swehtdeen, 29. **Aprili** **plst.** 8 **walarā**

benefiř-konzerte

preekšč **beedribas** **dšeedataju-wadona** **A. Ahrgal** **Iga**. **Beř** **abeem** **beedribas** **koħreem** **pēedalifees** pēe **konzertes** **isřihloščhanas** **wairat** **treetnu** **spehlu**.

Preekščneeziba.

Uš šcho **konzerti** **padewigi** **oeluhš**

A. Ahrgalo.

Jonatana beedribas

beedri, **turi** **wehletohs** **beedribas** **dahřā**

řahdu **kohtu**

řahbiht, **war** **pēeiktees** pēe **preekščneezibas**. **Kohtu** **řahbiščhana** **notiks** **swehtdeen** 22. **Aprili**, **pulst.** 4; **pehž** **to** **preekščneezibas** **un** **lomitejas** **fehdeščhanas**, **uř** **turu** **pilnigi** **řanaht** **oeluhš** **Preekščneeko**. 1

No **polizejas** **atwehēhts**.